

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

70. ÉVFOLYAM

2000. JÚNIUS

No.3 (322), Vol.70, June 2000, USPS 178-560

3. SZÁM

Nagypénteki gyávaság, húsvéti kétkedés, pünködsi diadal

Nehéz észérvekkel megmagyarázni Jézus Krisztus halálából való új életre kelését, feltámadását. Sokféle elgondolás, magyarázat, felfogás, találgatás, érvelés, cáfolás található a keresztyénség két évezredében. Legfontosabb ebben a tekintetben a tanítványokra való figyelem, hogy mit jelez a viselkedésük, milyen lelkiállapotról, magatartásukról értesítenek minket az evangéliumi tudósítások.

Nagypénteken gyávák. Hagyják Jézust elfogni, majd szétfutnak. Csak Péter követi Mesterét a főpapi udvarba. Aztán éppen ő, a köszikla, a vezér, a nagyszájú, háromszor tagadja le gyávaságából, félszből, hogy ismeri Jézust, a Názáretit. De hát megmondta ezt előre az ő Ura! Tudta Jézus, mit várhat a tizenkettőtől!

Jánosról is csak annyit tudunk, hogy ott van a Golgotán a kereszt alatt. Viselkedéséről, cselekvéséről azonban nem értesülünk.

Húsvétkor kétkednek. Hiába jelenti Mária Magdolna, hogy találkozott a feltámadt Úrral, Péter és János is megtekintte az üres sírt. Az emmausi tanítványok újra megteszik a hatvanfutamnyi utat, hogy hírül adják csodálatos élményüket: a feltámadt Krisztus ment velük az Úton! A tanítványok zárt ajtók mögött ülnek. Igaz, már együtt van a tizenegy, s talán mások is, de félelmükben bezárkóznak. Megjelenik köztük aztán zárt ajtókon át az élő Jézus Krisztus. Tamás nincs jelen. Nyolc nap múlva Tamás is meggyőződhetik a csodáról: Boldogok, akik nem látnak és hisznek – hangzik hozzá személyesen Jézus szava.

A kétség és a tétovaság azután oszlik, hiszen a Genezáret tava mellett Galileában megkapják az igazi "eligazítást".

De még nem lépnek ki a zárközöttségéből. Nem emberi erő viszi tovább az evangélium ügyét, ugyan emberek által, de nem emberi erővel.

A Szentlélek tüze kiegészíti a kétségeket. A Szentlélek zúgó szélfúvása hatalmas erővel sodorja előre a tanítványokat az örömhír terjesztésének munkájában. Az élő Krisztust hirdetik. Isten egyszülött Fiáról tesznek bizonyosságot. A Megváltóról, a Csodálatosról, Aki él és ígéréte

Maga a Lélek tesz bizonyosságot a mi lelkünkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösök Istennek és társörökösök Krisztusnak. Róma 8: 16-17.

szerint nem hagyja egyedül azt, aki Benne, a Feltámadottnak, a megváltó Úrban hisz! Ő küldi a Szentlelket, a Vigasztalót és Szószólót az övéihez.

Hogyan lehetne többé félelem, gyávaság, kétségkedés, tétovaság?! A tanítványok minden emberhez anyanyelvén szóltak. Péter nagyhatásúan prédikál Jeruzsálemben, még a hatalmasok fenyegetése közepette is. És nincs aggodalom, ha meg kell halni az Ige hirdetése miatt, az evangéliumért, ám legyen, hiszen Jézus él!

A pünködsi diadal nem ért véget a Megváltó kortársainak halálával. Jött a második nemzedék, meg a harmadik tanítványi sereg. És egyre többen. Ki tudja, hányadik nemzedék vagyunk mi, a huszadik század végének tanítványi serege? Vének és csecsemők, meghívottak és kiválasztottak.

Mi adott erőt Krisztus tanítványainak, a nagypénteki gyávaság, a húsvéti tétova kétségkedés után, hogy a pünködsi diadal nem ért véget? Mert a nagypén-

teki gyávaság emberei kétségkedését és tétovaságát teljesen eloszlatta az, hogy az élő Jézussal találkoztak. Nem is egyszer! Tőle kaptak erőt, mert megígérte a Szentlélek segítségét.

A tanítványok hittel várták a pünködsi csodát. És a csoda megtörtént! Szélzúgással és kettős tüzes nyelvekkel szállt rájuk a Szentháromság harmadik személye. A húsvéti feltámadás, a nagypénteki megváltó halál most kapott teljes megértést, vált igazán serkentő, legyőzhetetlen erővé. Nem filozofálgatás, nem ideológia, nem tan, sem nem tudomány ad erőt Jézus Krisztus követőinek, hanem a Szentlélek által való megbizonyosodás élő Krisztusunkról.

Élő Urunk van! Élő Urunk ad erőt Szentlelke által. Ettől a mennyei erőtől áthatva, második évezrede mindig új és új sereg támad Jézus Krisztus evangéliumának meghallgatására, hirdetésére, továbbadására.

Elöl, előttünk lobog a királyi zászló, tündököl a kereszt titka. Több és más működik itt, mint propaganda, fizetség, haszonkulcs, érdekszövetségek összefonódása. Valamivel több és nagyobb: Az egész világmindenséget átható hatalom! Emberi nagypénteki gyávaság, húsvéti tétova kétségkedés! Eltűntetek a pünködsi Lélek diadalmában!

Hol tartasz lelki életedben, Testvérem? Nagypéntek? Húsvét? Pünkösd? Gyáva lapulás? Tétova bizonytalanság? Emberi, földhöz ragadt remegések?

Kövesd a Királyt! Hagyd, hogy a Lélek megértesse veled a kereszt és a húsvéti sír titkait! Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz: lelked Megváltója, életed Értelme, hited Királya! Öve a diadal!

Gömöry József (Evangelikus Élet)

2050-RE CSAK HATMILLIÓAN?

Még a rendszerváltozás előtt kongatta meg a vészharangot nemzetünk népességfogyása miatt Fekete Gyula író. A véleményformáló liberális értelmiség és a média természetesen azonnal pellengérré állították és gúny tárgyává tették a nemzetét féltő, a nemzet-halál vízióját felvázoló író. Azóta egyre nyilvánvalóbb, hogy Fekete Gyula nem beszélt a levegőbe: a népességfogyás tragikus méreteket öltött. Évente egy-egy kisvárosnyival vagyunk kevesebben és, ha ez a tendencia így marad, akkor 2050-re körülbelül hatmilliónyian leszünk és a népesség fele 50 évesnél idősebb lesz.

1981-ben, amikor tetőzött a magyar népességszám, tízmillió-hétszáztizenháromezer ember élt országunkban. A rendszerváltozás időszakában márcsak tízmillió-háromszázhetvenöt ezer ember örülhetett a friss fivatlatnak. Azóta újabb 300 ezer emberrel lettünk kevesebben, s tavaly ez a tendencia még inkább felgyorsult. Várható, hogy az idén 10 millió alá csökken a trianoni határon belül élő magyarok száma.

A helyzetet tovább súlyosbító tényezők között említeni kell az elöregedést, mint ami gyorsítja a fogyást. Egy másik tényező a korai halálozás. A felmérések azt bizonyítják, hogy még a rendszerváltozás is rossz hatással volt a népesség alakulására. Azóta csökkent a gyermekszám, rövidebb lett a várható élettartam, ütemesebbé vált a népességfogyás. Újabb súlyos csapást jelentett az országra az úgynevezett "Bokros-csomag", ami elvette mindazokat a családi kedvezményeket, melyeket az Antall-kormány léptetett életbe.

A Horn-Kuncze-kormány alatt hozott e nem túlságosan dicsőséges intézkedések után a gyermekvállalás egyenlővé vált a szegénység vállalásával. Ezen intézkedések hatásaként 1998-ban, a baloldali kormány utolsó évében száz nő márcsak 130 gyermeket szült, vagyis egy-egy nő csak 1.3 életet hozott a világra, ami még a meghaló szülőket sem pótolja. Sajnos a jelek azt mutatják, hogy az ideai arány még ennél is alacsonyabb. A demográfusok ezért ezeket az adatokat látva úgy vélik, hogy Magyarország lélekszáma a jövő évezred közepére akár hatmillióra is lecsökkenhet.

Hova tűnt a magyarság hihetetlenül szívós élni akarása, ami a tatárjárás és a törökdúlás után megmentette az országot attól, hogy eltűnjünk a történelem süllyesztőjében? Persze akkor még keresztény Magyarországról beszélhettünk, míg ma erről szó sincs. Ma a balliberális eszmerendszer által gerjesztett individualizmus, a minden áron való érvényesülés, az anyagi javak mindenképp elé he-

lyezése, a haszonelvűség üli torát országunkban.

Remény a jövőre nézve, hogy az Orbán-kormány kiemelten fontos helyen kezeli a családpolitikát, és minden lehetséges módon megpróbálja a népességfogyás negatív tendenciáját megfordítani. Visszaállította azokat a családokat erősítő szociálpolitikai kedvezményeket, amelyeket a "Bokros-csomag" vett el. Erőteljesebben támogatja a fiatalok lakáshoz való jutását. Adókedvezményekkel igyekszik serkenteni a nagyobb gyermekvállalási kedvet. Szakértőket hívott egy nemzeti stratégia kidolgozására. Felvetődött az is, hogy amint történelmünk során már

Betegek művészete

Így szól az Úr a te Teremtőd: Ne félj, mert megváltottalak téged, neveden szólítottalak, enyém vagy!" (Ézsaiás 43:1.)

Csendben megpihenni. Lehet, hogy a szenvedésben a betegágyon néha felsőhajunk és könnyeink is hullanak. De tudhatjuk, hogy Teremtőnk, Akihez tartozunk, Akié vagyunk, nem hagy el.

Megpihenhetünk betegágyunkon, mint törött szárnyú madár a fészében, várva a gyógyulást. Ez az első művészi ecsetvonás: a csendes megpihenés. Most nincsen rohanás, munka, hajsza, törtetés, mások megelőzése, hanem pihenés. Uram! Ne engedd, hogy meneküljek, mert akkor ágyamhoz kötnek. Ments meg ettől, hiszen jó kezekben vagyok, mint a madár a fészében.

Ápolóimnak engedelmeskedni, ha tehetetlen vagyok. Úgy, amint kiskorunkban tettük, amikor mint csecsemőt tisztába tett, megfürdetett, és megettetted édesanyánk. Nem kell félnünk, mert minden érdekünkben történik, javunkat szolgálja. Uram, ne engedd, hogy zúgolódva elutasítsam az ápoló és tisztító kezét, mert akkor tovább égetnek sebeim... Köszönöm, hogy Megváltóm vagy, Akinek keresztben hordozott sebeivel gyógyulnak lelki sebeim. Te vagy gyógyulásom Művésze, Aki művedet tisztítod a bűn- és sebfoltoktól!

Félelmet oszlatóan reménykedni. Nagyon el tudunk csüggedni a szenvedés éjszakáin, ha nem jön cseppetünkre azonnal az ápoló. Ha nem hat tüstént a gyógyszer és az injekció. Uram! Add kezembe a művészet ecsetjét, hogy belemárhassam a reménység színébe. Mert látni szeretném még az őszi zöld vetést, miközben életem a zöldből az őszi színekbe vált sárguló falevélként, hogy megérhessek még zöldelő, fenyőillatú karácsonyokat, tavaszi rügyek kipattanását, és forró nyaraink hűsítő tavait.

volt rá példa, betelepítéssel kellene orvosolni a népességfogyást. Ezt azonban egyelőre elvetette a kormány.

Ezek az intézkedések helyesek, üdvöz-lendő, de semmiképpen sem elégségesek, hiszen a tendencia még mindig nem fordult meg. Az adminisztratív intézkedéseknél tehát fontosabb az elvett keresztény értékek mielőbbi visszaadása, a család becsületének helyreállítása, a gyermekek áldásként való elfogadása. És itt, ezen a területen kerül előtérbe az egyházak, köztük evangélikus egyházunk felelőssége. Mert főképp ezen múlik, hogy Fekete Gyula tragikus víziója befejezett ténnyé váljék, vagy pedig a mélypontot elérve felfelé íveljen a görbe és nemzetünk lélekszámban is gyarapodni kezdjen.

Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

A nevedet Szólítóra hallgatni. Ezt nem szabad elmulasztanunk. Ágyunkra a mi nevének van felírva, a kórlapon a mi betegségeink olvasható. Az orvos és ápoló az én ágyamnál állva vizit alkalmával az én válaszomat várja a kérdésre, hogy érzem magam. Uram! Ne engedd, hogy süket legyek, ha hozzám szólsz, hiszen Tied lettem, és Tied szeretnék maradni. Akkor is, ha már kezem munkára nem mozdulhat, de imádságra kulcsolódhat szerettemért. Akkor is, ha közeledik az utolsó óra, figyelhetek a személyes, megszólító szóra: Jöjj, enyém maradsz!

Szimon János, soproni ev. lelkész

Személyi hírek

• Nt. dr. Pósfay György, genfi lakos ny. ev. lelkész június 18-án tölti be 80. életévét. Lelkészi pályája kezdetén a clevelandi Első Magyar Ev. Egyháznál végzett szolgálatot, majd a venezuelai Caracasban. Onnan került Genfbe az Evangélikus Világszövetséghez, ahol különféle posztokon tevékenykedett a világevangélikusság javára. Nyugalmi éveit is szerteágazó munkában tölti súlyal a magyarhoni ev. egyházhoz kapcsolódva. Könyve is megjelent az egyetemes egyház fogalma Luthernél tárgyban. Felesége, sz. Kopányi Emese, s ő két leányuk családjával, két unokával, töltik ki még egyébként is lekötött idejüket. Isten áldását kívánjuk a 80. mérföldkőhöz érkezőnek, egészséget, s további eredményes munkálkodást!

• Előző számunkban kiemelt hírként jelentettük, hogy dr. Bogsch Árpád, a Szellemi Világtulajdon Intézetének volt vezérigazgatójáról nevezték el az intézet genfi központi épületét. A hírt azzal a későnvevett adattal egészítjük ki, hogy szolgálata további megbecsüléséül az épület aulájában elhelyezték dr. Bogsch Árpád mellszobrát. Gratulációkat ezúton is megismételjük. □

80 ÉVE MÁR, DE MÉGSEM FELEJTÜNK, TRIANON!

1920. JÚNIUS 4

[...] Magyarország felosztását indokló érveket keresve gyakran halljuk azt a vádat hangoztatni, hogy a magyarságban nem volt meg a képesség, hogy nemzetiségeivel kulturálisan homogén nemzeté fejlődjék, s nemzetiségei súlyos kulturális elnyomás alatt állottak. Ezért fel kell sorakoztatnunk azokat a motívumokat, amelyek ennek a vádnak jogtalanságát megvilágítják. A nemzetiségek a hazai németek kivételével mind később léptek be az európai kultúrába, mint a magyarság. A síksági pászort hamarabb vezeti be a földművelés a kultúrába, mint a hegyi pászort- Az pedig kétségtelen, hogy a hazai nemzetiségeink közül a tótok, rutének, oláhok eredetileg hegyi pászortok voltak s részben ma is azok. A hegyi pászortnak a kulturális fejlődés bizonyos fokozatait szinte át kell ugrania, a földművelés fokozatát csak részben élheti végig; gyakran közvetlenül kell áttérnie az iparosodásra. Így pl. a tótok egy jelentékeny része elérte az iparosodással együtt járó magasabb kulturális fokot. Ahol pedig a táj természeti adottságai a nép magasabb kulturális képességével is párosultak, mint a szepesi németeknél és az erdélyi szászoknál, ott az állítólagos magyar kulturális elnyomás ellenére a hegyvidékeken is magasabb kulturális fejlődés következett el. A Magyar-medencerendszer hegyvidékeire a kulturális hatások kétségtelenül az ország centrális területei felől, a főváros irányából áradtak be. A felvidékek földrajzi helyzetük alapján csak a magyar kulturális hatások számára vannak nyitva, de semmiképpen sem a Kárpátokon kívüli kultúrcentrumok vagy kultúrátlanok számára.

Hogy a felvidékeket lakó nemzetiségeink nem állottak kulturális elnyomás alatt, azt azzal is lehet bizonyítani, hogy ezek nemzetiségek mindenütt magasabb kulturális nivóra jutottak, mint a Kárpátokon túl lakó fajtestvéreik. S ahol a természeti viszonyok jobban hozzáférhetővé tették a zárt nemzetiségi tömböket a kulturális hatások számára, ott a magyarság kulturális színvonalán állottak, mint az alföldi tótok, a bánági és bánckai németek. Kultúrtörténeti tény az, hogy az oláhság első vallási könyveit Magyarországon nyomták, Szerbiának hosszú ideig a magyar nyomda adott tankönyveket. A Magyarországon élő nemzetiségek kultúrája nemcsak hamarabb kezdődött meg, mint a Kárpátokon túl lakó fajrokonaiaké, hanem magasabb fokot is ért el, amint azt a analfabéták arányszámai bizonyítják.

Az kétségtelen, hogy a hazai nemzetiségek alacsonyabb kulturális színvonalon állottak, mint a magyarság és németiség, de ezt a nemzetiségek fiatalabb kulturális képességei és lakóhelyük természete kellőleg indokolja. Az is kétségtelen, hogy a magyarság csak magyar kultúrát teremthetett és igyekezett terjeszteni, s nem teremthetett sem tót, sem szerb, sem oláh kultúrát. A dolog lényegében való ellentmondás a magyarságtól azt kívánni, hogy maga teremtsen a nemzetiségek számára idegen kultúrákat. Ahol az ország területén ilyen idegennyelvű kultúrkörök kialakultak, azt a magyar állam sohasem akadályozta. Ha így lett volna, nem fejlődhetett volna ki Erdélyben egy egészen zárt szász kultúrterület.

A nemzetiségek kulturális elmaradottságában a magyarság erőszakoskodása számájára írunk bizonyos földrajzi motívumokból kiinduló akadályozó hatásokat is. Ilyen pl. az az általános jelenség, hogy ahol a magasabb népsűrűségnek fizikai akadályai vannak, ott rendszerint nem fejlődhet magasabbrendű kultúra. Csak ott találunk kivételt, ahol rendkívüli kulturális képességű és nagymúltú népek telepedtek meg hegyvidékeken, mint pl. Svájcban. De van ennek bizonyítéka nálunk is. Ahol magasabb a népsűrűség, mondjuk az ipar lehetőségeinél fogva, ott mindenütt fejlettebb a nemzetiségek kultúrája is, mint a Vág völgyében, a Szepességben, s a szászok földjén Erdélyben. Tehát nem a magyarság, hanem területük természete és saját kultúrképességeik csekélyebb volta tartotta a nemzetiségeket alacsonyabb műveltségi színvonalon.

De éppen így nem lehet indokolni a trianoni határt azzal sem, hogy tűzzel-vassal való magyarosítási törekvéseket kellett vele megszüntetni. A magyarságnak a megszállott területekről való kitoloncolását azzal szépítik, hogy az ottlakó magyar elem az őslakok rovására került oda, s ezek voltak a magyarosítási törekvések előőrsei. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy a XV. század elején még majdnem egységesen magyar nép lakta a Kárpátmedencét, a lakoságnak negyedrésze sem volt idegennyelvű. Csak a török hódoltságnak a magyarságot pusztító ereje irtotta ki annyira fajunkat, hogy a magyarság aránya a hódoltság megszűnése után leszállott 45%-ra. Ez majdnem három évszázad alatt 54%-ra emelkedett. Maga ez a tény leghatalmasabb áfólata minden magyarosítási törekvésnek.

És vajjon mit változtatott a trianoni állam

rendezés ezen az állítólagos elnyomatáson és beolvasztási törekvésen? A bezárt magyar iskolák ezrei, a szétrombolt magyar emlékek tömegei, felgyújtott magyar könyvtárak beszélnek arról, hogy mit jelent a balkáni és cseh kultúrának Középeurópa kultúrájára való reabocsátása, s hogy mi a nemzetiségi elnyomás. Csakhogy a folyamat most ellentétes, ha feltételezzük, hogy voltak előbb magyarosítási törekvések a nemzetiségek között. Most azonban dekultúráció folyik a megszállt területeken, amely irtó ellensége nemcsak a magyar, hanem a német, tót, rutén, és horvát kultúrának is!

A trianoni szerződés tehát nem szolgál sem általános emberi, gazdasági, és kulturális érdekeket és a megcsonkított Magyarországnak nem hagyta meg lelegelembb életfeltételeit sem. Figyelembe kell venni, hogy a nemzet nem múlt nélküli élő test, hanem történelme van, amely történelem a hazai földbe gyökerezik bele. A nemzetet nemcsak a ma élő generációt jelenti. Minden generációval, amely a hazai földön elvégezve munkáját, abba visszatér, növekszik a népnek a földhöz való szolidáris érzése, ahhoz a földhöz, amely neki éppen úgy játéktér, munkahelye, és temetője, mint táplálékot termő földje és biztos otthona. Az elszakított Felvidéken, Erdélyben, a Bánckában, és Nyugatmagyarországon pedig egyetlen csont sem pihen, egyetlen olyan nemzedék sem tért vissza a földbe, amely Csehorszáért, Oláhorszáért, és Jugoszláviáért, vagy Ausztriáért végezte volna munkáját és halt volna meg. Ezek az elszakított magyar földek egy évezred munkás, vagy harcos generációival vannak tele!

Trianonra nézve nem találhatunk egyetlen megnyugtató mozzanatot sem ebben az államrendezésben, nemcsak mi, hanem az elszakított népek s a rossz lelkiismeretű megszállók, sőt a nyugateurópai hatalmak sem. Trianon egy évezreden át kialakult harmóniát zavart meg a föld és népe között. Trianon alapoka talán az, hogy a Nyugat védelmében elvérzett magyarság nem tudta földjét teljesen egyedül betölteni. Enélkül sohasem következhetett volna be. A tatár és török hódoltság nem pusztította el a magyar államot, csak a magyarságot. Következményüket most számította le velünk a művelt Nyugat, amelynek most a magyar föld épp olyan erővel kiáltja fülébe, mint a magyar nép: *Igazságot Magyarországnak!*"

Fodor Ferenc tanulmányából kivonatosan. In: Igazságot Magyarországnak, Budapest, 1928.

470 ÉVES AZ ÁGOSTAI HITVALLÁS

1530. június 25-én — tehát 470 éve — terjesztették a német birodalmi gyűlés, azaz V. Károly császár elé azt a Melancthon Fülöp írásában készült és Luther Márton által jóváhagyott iratot, amit azóta Ágostai Hitvallásként ismerünk, s mely további öt hitvallási irattal az evangélikus egyház biblikus tanításának a bizonyosága. Erre a 470. évfordulóra emlékezve álljon itt kivonat az Ágostai Hitvallás előszavából. Ezt az előszót tulajdonképpen dr. Brück Gregor választófejedelmi kancellár írta.

*

“Győzhetetlen és felséges Császár, legkegyelmesebb Urunk! Császári Felsőged birodalmi gyűlést hirdetett meg Augsburgba, hogy ez tanácskozzék majd a török — a keresztyén név és vallás e legádázabb, hagyományos ellensége — elleni védekezésről, hogyan lehetne dühödő támadásainak tartós és szakadatlan háborús felkészüléssel ellenállni; tanácskozzék továbbá szent vallásunk, a keresztyén hit ügyében támadt ellentétekről is, hogy a pártfelek egymás véleményét és álláspontját a vallás kérdésében kölcsönös szeretettel, jóakarattal, és türelemmel nyilvánosan meghallgassák, megismerjék, és mérlegre tegyék, s így — a mindkét oldal írásában eltérően tárgyalt kérdéseket helyreigazítva — ezeket a dolgokat újra rendezni lehessen az egyetlen, egyszerű igazság, és a keresztyén egyetértés irányában; így kövessük és őrizzük meg ezután az egyetlen, tiszta, és igaz vallást, s amiképpen egy Krisztus uralma alatt vagyunk és küzdünk, ugyanúgy egy keresztyén egyházban is élhessünk, egységben és egyetértésben . . .

“Hogy Császári Felsőged akaratának eleget tegyünk, átnyújtjuk ígehirdetőink és a magunk hitvallását a vallás kérdésében: így tanítottak nálunk mindeddig a Szentírás, Isten tiszta ígéje alapján . . .

“Császári Felsőged rendeletének szavai szerint valamennyiünknek az egy Krisztus uralma alatt kell lennünk, küzdenünk, s az egy Krisztust kell vallanunk; hogy mindenek így el is jussanak Isten igazságára, mi ezért könyörgünk forró imádságokban Istenhez, segítse ezt az ügyet és adjon békességet . . .

“Ha pedig az ügynek ez a megtárgyalása

nem sikerülne és eredménytelenül végződne, mi akkor is bizonyosságát adjuk: amennyire ez Istennel és jó lelkiismerettel lehetséges, semmit sem utasítunk vissza, ami valamiképpen a keresztyén egyetértés elérésére vezethet. Császári Felsőged, valamint a többi választófejedelem, birodalmi rend, és akiket csak áthat a szeretet és buzgóság az igaz vallás iránt: mindazok, akik ezt az ügyet részrehajlás nélkül meghallgatni hajlandók, a magunk és a mieink hitvallásából ezt majd kegyesen megismerik és megértik.

“Arra az esetre tehát, ha ezek az ellentétek közöttünk és a másik fél között barátságos módon nem rendeződnek, itt Császári Felsőged előtt az eddigieken felül teljes engedelmességgel még arra is késznek nyilatkozunk, hogy megjelenjünk és számot adjunk [valamely] keresztyén, szabad egyetemes zsinaton, amelynek egybehívásáról a választófejedelmek, fejedelmek, és birodalmi rendek mindig nagy egyetértéssel határoztak. Ehhez a zsinathoz és Császári Felsőgedhez ebben a rendkívül nagy jelentőségű és súlyos ügyben kellő módon, törvényes formában már előbb is fellebbeztünk. Ehhez a fellebbezéshez mind a mai napig ragaszkodunk. Tőle — ha az ügyet a császári meghívó levél értelmében barátságos módon meg nem hallgatják és a keresztyén egyetértés helyre nem áll — sem ezen, sem más tárgyaláson eltérni nem szándékozunk, de nem is tudunk. Erről ezen a helyen is nyilvánosan tanúságot teszünk.”

In: Az Evangélikus Egyház Hitvallási Iratai, I.

*

NB: Kereken 469 évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy barátságos módon megtörténjen az első lépés a fent írt keresztyén egyetértés helyreállításához, a Megigazulástanról kiadott evangélikus-katolikus Közös Nyilatkozat 1999. október 31-én augsburgi ünnepélyes aláírásával. – Sz.

IMÁDKOZZUNK!

Urunk, Istenünk! Kérünk, teljesítsd rajtunk ígéretedet, küldd el Szentlelkedet, világosítsd meg értelmünket, ébreszd hitünket, növeld szeretetünket, erősítsd akaratunkat a jóra, és vezess egyetértésre mindnyájunkat, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

EGYETLEN MONDATBAN

- Az “Evangelical Lutheran Church in America” egyházban 5.2 millió lelket tartanak nyilván, közülük 17,581 a lelkészek száma.
- Az Albán Ortodox Egyházban más ortodox egyházak állásfoglalásától eltérően női szerepeket szenteltek fel.
- A Tótköztársaságban a katolikus egyház területenkívüli püspökség létesítését tervezi a cigányság lelki és jóléti gondozására.
- Lefordítják németre a “Septuaginta” néven ismert, kb. 2000+ éves, görög ószövetségi Szentírást, mely annak idején a görögül beszélő zsidóság Bibliájának számított.
- Amerikai kormánykörökben különös politikai befolyással bírnak a scientológia szektához tartozó vagy azzal szimpatizáns személyek, mint Clinton elnök és a hollywoodi színészgárda tagjai is, állapította meg Kent Stephen, kanadai scientológia szakértő.
- Az USA postaigazgatóság idén nem bocsát ki új bélyegeket karácsonyra, hanem a tavalyi maradékokat teszi majd közzé, feltehetően takarékosági szempontokból.
- Arrarnta nyelven jelenik meg rövidesen hittankönyv az Ausztrália közepén élő és Ausztráliai Evangélikus Egyház missziójához tartozó bennszülött arrarnta-törzs lelkigondozására.
- Kormányhatározat szerint ezentúl nők is tarthatnak csoportos áhitatot a jeruzsálemi sirató falnál, tehetnek fejükre imakendőt, és olvashatják hangosan a Tórát – a számukra kijelölt, férfiaktól elkülönített helyen.
- Az amerikai “National Council of Christian Churches” nevű ökumenikus szervezet részéről felvetették újabb közösség létesítését, hogy abba bevonhassák a katolikus, a pünkösdistá, s egyéb konzervatív prot. egyházakat is.

METHODISTA HELYTÁLLÁS

A nyolc és félmillió tagot számláló “United Methodist Church, USA” egyház májusi országos közgyűlése a szükséges szavazatokkal 1) a homoszexuálisitást összegeyzhetetlennek tartotta a keresztyén tanítással; 2) elvetette homoszexuális személyek lelkésszé való avatásának a lehetőségét, és 3) nem ismerte el házasságnak egyneműek háztartási szövetségét, s ezért lelkészek közreműködését megtiltotta. pd

Lapunk 70. évfolyama megjelenik a keresztyénség 2000., a magyar keresztyén államiság 1000. jubileumi évében.

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@aol.com. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkeikért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek. — Nyomda/Printers: Classic Printing Corporation, 6908 Engle Rd., Middleburg Heights, OH 44130. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címére küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

ESZTERGOMI TANULSÁGOK

A Határon túli Magyarok Hivatalának elnöke, Szabó Tibor hívta meg szívélyesen az ország határain kívül élő magyar egyházi közösségeket és a zsidó felekezetet a jövővel foglalkozó tárgyalásra Esztergomba, 2000. január 27–28-ra. A huszonnegyórás tanácskozás a *Magyarország 2000* program keretében az "Egyház és Magyarság" témával foglalkozott. 79 külföldi képviselő jött el, akiknek alkalma volt 33 hazai — egyházi és állami — tisztségviselővel találkozni. Előre lehetett felszólalásra jelentkezni, valamint saját munkáról szóló beszámolót beküldeni. A fogyó tendenciájú helyzet ellenére meglepő volt a külföldi magyar egyházi munka sokszínűsége és sokrétűsége.

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtazzuk a 2000. március 27-e és május 20-a között vett többféle adományt:

• AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel (az adakozó neve után cenzitól csak lakhelye államát/tartományát jelezzük):

\$70: Volosin Lili *hálaadással az "Erős Vár" 70. évfolyamáért* (OH). **\$50:** Özv. Domján Sándorné *fiúve, Nt. Károlyfalvi Béla emlékére* (ON). **\$24:** Horváth Géza (OH). **\$15:** Kert Marianne *külföldi előfizetésre* (CA). **\$14:** Gömöry Gyula (FL). **\$10:** Özv. Menyhárt Sándorné (OH). **\$8:** Dr. Mekis Éva (ON), Szent Királyi János (OH). **\$2:** Özv. Bakonyi Károlyné (OH).

• A DÉLVIDÉKI MAGY. EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÁMOGATÁSÁRA

\$400: Torontói Magyar Egyházak Ökumenikus Tanácsa (ON). **\$100:** Bocskai István Kultúrkör (OH).

• A TISZAI ÁRVÍZKÁROSULTAKNAK

\$200: Volosin Lili (OH).

• A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA

\$135: NN. **\$50:** Dr. Schulze János (NY). **\$30:** Volosin Lili (OH). **\$20:** Dr. Vas István (ON).

• EGYHÁZI ISKOLÁKRA

Bp.-Fasor. \$200: Dr. Schulze János (NY). **\$30:** Dr. Vas István (ON). **\$10:** Dr. Ambrus Gyula (NY). [Eddig összesen: \$26,054.00.]

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat **Erős Vár** névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi iskolaügy javára és alkalmilag — akár adományozók által is — meghatározott egyházi szükség enyhítésére szívesen továbbít adományokat. Csekket vagy pénzesutalványt **Hungarian Conference—ELCA** névre s **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Deáktér, Fasor, Győr, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron) vagy a segélyadomány célját megjelölni. Minden adományért előre is hálás köszönetet mondunk. ☐

Nem szándékom a konferencia ismertetése. Azonban úgy érzem, hogy az általam leszűrt tanulmányok esetleg másokat is érdekelhetnek.

1.

Figyelemre méltó a jelenlegi magyar kormány igyekezete, hogy a felekezetekkel és vallási közösségekkel ne csak otthon, de határain kívül is szót értsen. Hogy ez a konferencia ehhez valamivel is hozzájárult volna, az nem egyöntetűen biztos. Maga a meghívás és megrendezés azonban már magáért beszél és dicséri a kormány jó tájékozódását.

Kérdés, hogy ilyen strukturált jellegűnek kell-e lennie egy érdemi beszélgetésekre törekvő konferenciának?

2.

Nem kerülhette el a figyelmet a szándék, amely a kormányt a megrendezésre készítette. Látásom szerint kettős célt követett: Egyrészt az előre beküldött anyag, ill. a konferencián elhangzottak alapján szinte átfogó képet kapott a határon kívül élő magyar egyházi közösségekről és munkájukról. Esztergom — ilyen értelemben — felért egy nagyszabású diaszpóra-kutatással és felméréssel. Másrészt előrelátásról tanúskodott a kormány, amit Németh Zsolt politikai államtitkár nem is titkolt. Magyarország EU-s csatlakozása következtében több, mint egy millió magyarországi lakos elmozdulásával számol. Kire számíthatna az ország leginkább a jövő "migránsok" segítségével, akiknek idegen környezetben kell majd (ideiglenesen?) gyökeret verniük, mint az egyházi közösségekre, amelyek több évtizedes szolgálatuk alatt igen erős bázisoknak bizonyultak.

Kérdés: A 79 külföldi résztvevő közül 49 volt kárpátmedencei, akik valószínűleg nem sok tapasztalattal szólhatnak hozzá a várható belső elvándorláshoz és annak kezeléséhez. Lehet-e hát a kárpátmedencei és egyéb (nyugati?) problémákat egy kalap alatt megtárgyalni akarni?

3.

Jóleső érzés volt ezen a konferencián az ökumenikus nyitottság és őszinte beszélgetőkészség. Ez viszont nem igen jellemző az általános hazai egyházi helyzetre. Sok jó igyekezet ellenére is látható, hogy — főleg a millenniummal összefüggésben — mintha Magyarországon bizonyos visszarendeződés folyna, a római katolikus egyház javára. "Mária országa" és "ezeréves katolikus kereszténység" kevéssé melegíti át a többi keresztény egyház szívét. Ugyanakkor látható a kisebb történelmi egyházak igyekezete, hogy a Vatikánnal kötött egyezmény értelmében a komoly értékekhez jutott nagy katolikus testvér árnyékában le ne maradjanak a juttatások "maradékából". Még talán azon az áron is,

hogy esetleges, a társadalommal szembeni prófétai felelősségükről lemondanak, nem akarván veszélyeztetni a várható anyagi támogatást — ahogy azt egy hazai megfigyelő megfogalmazta.

Kérdés: Azért volt olyan ökumenikus szellem Esztergomban, 1. mert az tulajdonképpen ethno-ökumenét jelentett, és 2. mert állami szervek tartották kezükben a konferenciát és ez biztosította az ökumenikus szellemet? Ha ez így lenne, nem kellene-e inkább Esztergomról, mint az egyházak nagy deficitjéről beszélni?

4.

Érdekes volt a hazai egyházak képviselőit végigvizsgálni. 12 római katolikus, 8 református, 4 evangélikus, 2 unitárius, 1-1 görög katolikus és baptista, és egy izraelita magasarangú vezető volt jelen. Így vagy úgy résztvettek a tárgyalásokon. Sőt őszinte kritika és jó javaslat is elhangzott részükről.

Mégis hallatlan maradt a kormány munkatársainak szinte könyörgő fohászkodása: vegyék kezükbe a hazai egyházak a konferencia munkájának továbbfolytatását! Ha jól láttam, az ilyen kérések elhangzásakor egyházi vezetők nem voltak jelen. S ha jól emlékszem, főleg a kárpátmedenceiek könyörögtek az állami hivatalnak, hogy ne adja ki kezéből az egyházaknak ezt az ügyet! Talán rossz tapasztalataik mondatják velük, hogy az egyházi ügy jobb kezekben van az államnál, mint az egyháznál?

A külföldi útján levő magyar miniszterelnök üdvözlő levelére a konferencia hasonlóval válaszolt. De ebben ez a mondat is szerepelt (mint kegyes óhaj?): "A konferencia résztvevői e téren nagyobb odafigyelést várnak a hazai anyaegyházak vezetőitől is."

Kérdés: Érdekl-e még a hazai egyházakat a "külföldre szakadt" egyháztestrészt? Nincsenek-e önmagukkal annyira elfoglalva, hogy a kintiek jó szerével alig is várhatnak tőlük segítséget? A szvedországi magyar protestáns lelkipozícióknak nyújtott közvetlen segítség olyan egyedi eset marad-e, amelynek nem lesz és nem is lehet folytatása?

*

A konferencia zárónyilatkozata megköszöni: "Hálásak vagyunk az elődöknek, akik egyházat építettek és minden korban megtalálták a megfelelő módot Istentől kapott ajándékuk: nyelvünk és kultúránk átörökítésére." Én e mondat végére szívesen hozzátettem volna egy "is"-t is. Mert egyházainknak a világban szétszóródva a nyelv és a kultúra óriási segítséget nyújtott. Ezért is őrizzük olyan szorgalmasan egyházközösségeinkben. *De megtartani bennünket az Isten kegyelméről szóló evangélium képes elsősorban és mindennek előtt.*

(Unitárius)

Gémes István, stuttgarteri ev. lelkész

“Istennél minden lehetséges!”

Ohio államnak 1866-ig nem volt jelmondata. Akkor a törvényhozás a latinnyelvű “Imperium in Imperio” (Birodalom a birodalomban) mottót választotta, amit sokan támadtak. Nagy felzúdulás volt “elbizakodott, feudális” értelme miatt. Így a következő évben hatálytalanították ezt a döntést és Ohio 92 éven át mottómentes maradt.

1959-ben egy cincinnatii fiú indítványára az állami parlament a “With God All Things Are Possible” (Istennél minden lehetséges) jelmondatot választotta. Ennek 1996-ig nem volt nagyobb nyilvánossága, amíg Voinovich George republikánus kormányzó Indiában járva, az egyik középületen látta a “Government Work Is God’s Work” (A kormányzat munkája Isten munkája) feliratot. Ez adta a gondolatot, hogy aztán indítványára a “With God All Things Are Possible” mottó felkerült az állami parlament épületére.

Az “American Civil Liberties Union (ACLU)” nevű ateista és ultraliberális szervezetet ez arra ösztökélte, hogy a bíróságnál a jelmondat betiltását kérje. A szövetségi bíró elutasította a panaszt és megállapította, hogy Ohio állam mindaddig használhatja ezt a mottót, amíg nem hivatkozik annak keresztyén eredetére. Ez a jelmondat az Újszövetségben Máté evangéliumában (19:26) található: “Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.” Amikor meghallották ezt a tanítványok, nagyon megdöbbentek és így szóltak: ‘Akkor ki üdvözülhet?’ Jézus rájuk tekintett és ezt mondta nekik: ‘Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.’”

Az ítéletet az ACLU fellebbezéssel támadta meg. Cohn Mark, a szervezet ügyvédje szerint “Ezekben a szavakban Jézus beszél az üdvösségről és ez az, ami elárulja a kifejezetten keresztyén eredetet. Ezt a mondatot nem lehet elválasztani újszövetségi összefüggésétől. Ez nem azonos azzal, amit az ‘In God We Trust’ (Istenben bízunk) szavak mondanak, mert senki sem tudja, honnan származnak.”

A Cincinnatiban lévő fellebbezési bíróság 2:1 arányban megváltoztatta a szövetségi bíróság ítéletét és kimondta, hogy a mottó alkotmányellenes. Az indoklás szerint a kifejezés egyenlő azzal, hogy Ohio pártfogolja a keresztyénséget, ami sérti a más vallást követők érzelmeit. Ugyan több állam jelmondatában szerepel Isten neve, de egyedül Ohio jelmondata közvetlen idézet a keresztyén Bibliából. A szavak ugyan nyíltan nem pártolják a keresztyénséget, de Jézus szavainak az idézete az értelmes megfigyelő szemében és fülében a keresztyénség iránti rokonszenvet bizonyítják. Amikor Ohio törvényhozása 1959-ben a 12 éves fiú javaslatát követve Jézus szavait hivatalos mottónak nyilvánította, ezzel részrehajlás mutatott a keresztyénség javára – szolt a fellebbezési indoklás.

Nelson David bíró, a fellebbezési tanács tagja, nem értett egyet az ítélettel. Szerinte csak a Bibliával hivatásosan vagy tudományosan foglalkozó személy tudhatja, hogy ez az idézet a Bibliából, az Ó- vagy Újszövetségből származhat, vagy esetleg a zsidó Tórából, vagy a mohamedán Koránból. Nelson bevallotta, hogy eddig nem

tudta, az “In God We Trust” nemzeti jelmondat, vagy az ohioi mottó honnan származik. Most megtudta. Az “In God We Trust” mottó idézet az Ószövetségből, a Zoltárok könyvéből, de nem hiszi, hogy bárki is arra következtetésre jutna, hogy a nemzeti jelmondat a zsidó vallást támogatná.

Az Isten nevét említő jelmondatokból egyetlen értelmese, józan ember sem olvas ki többet vagy kevesebbet, mint amit a jelmondat mond. A bíró felvetette a kérdést, hány ember tudja, hogy ezek a reményt és vigasztalást sugárzó szavak valóban Jézus szavai. Ez a hat szó nem egyedülálló, minden istenhívó vallásban előfordul, felekezeti különbség nélkül. – Ohio állam bejelentette, hogy megtámadja a fellebbezési bíróság ítéletét.

“In God We Trust” látható az összes amerikai pénzen. A Key Francis Scott által írt “Star-Spangled Banner” nemzeti himnusz “In God Is Our Trust” mondatral végződik. A “Pledge of Allegiance” hűségesküben a “One Nation Under God” kifejezést minduntalan elmondják. Naponta hallhatjuk ünnepeken, sportpályákon, a televízióban a “God Bless America” éneket. “God save this United States and this honorable Court” bevezetéssel kezd meg az amerikai Legfelsőbb Bíróság a tanácskozásait.

Az ACLU minden vallásos tevékenységet meg akar akadályozni. Tiltakoznak az imádkozás és Isten nevének kiejtése ellen. Ők azok, akik támogatják az egyneműek “házasságának” elismerését és minden alkalmat megragadnak, hogy okvetetlenkedjenek, zavart okozzanak, s rombolják a társadalom erkölcsseit.

Az ún. “First Amendment” ugyan tiltja államvallás létesítését, de nem tiltja meg Isten nevének említését. Remélhetőleg a Legfelsőbb Bíróság elfogulatlan, józan ítélete lehetővé teszi, hogy ez a szép jelmondat: “With God All Things Are Possible” az ohioi kormányépület homlokzatát továbbra is díszítse.

MÁR NOVA SCOTIA IS?

Az USA-beli Hawaii és Vermont államok után, melyekben jogérvényesnek nyilvánították egynemű személyek kijelentett háztartási szövetségét, csupán betegségbiztosítási, nyugdíjfeljuttatási, és örökségi szempontokból, de figyelmen kívül hagyva biblikus, erkölcsi, etikai tényezőket, hát Kanadában a Nova Scotia Tartomány törvényhozása is megszavazta azt a javaslatot, mely szerint homoszexszuális személyek háztartási szövetségét ugyanolyan jogok illetik meg, mint a heteroszexszuális házasságban élőkét. S ezt a tartományi törvényt a federais parlament is törvényerőre emelte. Hát folyik a züllesztés és a züllés. Az “eldobott kő” vajjon kit hol és hogyan talál majd el a jövőt illetően? (Ezzel szemben harminc US államban kizárólag csak a férfi–nő házasságot ismerik el, azaz egyneműek háztartási szövetségét, akár államukban, akár más államban “kötötték meg”, jogellenesnek tartanak.) am

BACH JÁNOS SEBESTYÉN HALÁLÁNAK 250. ÉVFORDULÓJÁRA

1750. július 28-án Lipszében elhunyt Bach János Sebestyén, olyan életművet hátrahagyva, amely zenei sokféleségében, kompozíciós minőségében, az esztétikai kifejezés területén, és a teológiai igazságok megfogalmazásának erejét illetően példa nélkül álló.

E megállapítás igazságain túllendülve azonban fontos, hogy megértsük, a mű nem szemlélhető elkülönítve mechanikusan, csupán elvont zenei anyagként. Tehetség, mesterségbeli tudás, tradíció, és hit csak organikus teljességként értelmezhető. E bensőséges egység lényegéhez akkor jutunk közelebb, ha megértjük, hogy Bach életének legfőbb törekvése az egyházzene volt, melynek alfája és ómegája számára a lutheránus korál. A korálhoz való érzelmi vonzódás átélése nélkül érthetetlen marad Bach zenéjének legrejtettebb és egyben legdrágább kincse, Jézus Krisztus jelenléte.

Példa nélkül álló, igaz lutheránus művészet az övé. Ezért szellemi teljesítménye egyszerűen egyenrangú Luther teológiájával. Nem fuga, kánon, prelúdium — zenei konstrukció — létrehozása a célja, hanem szüntelenül és félreérthetetlenül vallani a Mindenség Uráról.

S ki ne érezte volna meg ezt a közelséget a gyülekezettel énekelve az “Erős vár a mi Istenünk”, a “Szívem szerint kívánom”, vagy “Ki dolgát csak Istenre hagyja” kezdetű koráljainkat?

A Jézus Krisztushoz vezető utat Bach számára a lutheri tanításhoz való tántoríthatatlan ragaszkodás — mely egyéni felismerésévé vált — nyitotta meg. Ez az az évszázadokon átívelő érzelmi tudás, ami közös bennünk és Bach János Sebestyénben is, és ez az, ami hallhatóvá teszi számunkra, hogy a hangokba foglalt bachi életmű “egy helyben lüktet, mintha Isten szívverését hallanánk”.

(Ev. Napitár) **Kamp Salamon, bp.–deákteri karnagy**

Előfizetésekről

Minden előfizetést és felülfizetést a beküldött értesítése szerint könyvelünk el. **Többre azonban, mint három évre szóló előfizetés nem fogadunk el; az így előálló “maradékot” adománynak tekintjük. Ha a beküldő nem jelez semmit, a beküldött pénzt legfeljebb háromévi előfizetésnek (figyelembe véve a hátralékot is) és esetleges adománynak számoljuk el. Az adományt felsoroljuk, az előfizetés állását a címszalagon jelezzük. Sz.**

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• A 2001-re szervezett Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházkerület püspökévé Ittész János községi lelkész és felügyelőjévé dr. Weltler János veszprémi gyógyszerészt választották meg. Szolgálatukra, életükre innen is Isten gazdag áldását szeretettel kívánjuk.

• Dr. Frenkl Róbert, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője a *Nép-szabadság*-ban foglalkozott az abortusz kérdéssel, s többek között ezt is írta: "Krisztus nevében nem lehet törvénykezni, ítélni, csak segíteni, kegyelmet gyakorolni. A segítő szeretetre hagyatkozni nem elvtelenség, ellenkezőleg, tehervállaló felelősség. Felelősség a másik emberért, a társadalomért, a nemzetért. Ebben a felelősségben ellenezük az abortuszt és ellenezük törvényi tilását is."

• Augusztus 20-án katolikus rádióadó kezdte meg működését Egerben.

• Köszöntik idei "magasabb" születésnapjuk alkalmából a következő lelkészeket: 90 éves Milán János, Ormos Elek, Zámolyi Gyula – 85 éves Benczúr László, Bonnyai Sándor, Endreffy Zoltán, Kovács Géza, dr. Pusztai László, Vancsó József, Zoltán László – 80 éves id. Bencze Imre, Kiss János, Nagybozscai Vilmos, Németh Tibor, Sólyom Károly, Sümeghy József – 75 éves Brebovszky Gyula, Gáncs Aladár, Gyekiczky János, Takács József, Tóth-Szöllős Mihály – 70 éves Cselovszky Ferenc, dr. Cserháti Sándor, Keveháziné C. Klára, Kovácsházi Zella, Labossa László, Madocsai Miklós, Nagy Ilona, Pintér Károly, Sárkány Tiborné, Völgyes Pál, dr. Zsigmondy Árpád – 65 éves Bárdossy Tibor, Schulek Mátyás, Szilas Attila, Szirmai Zoltán, Szűcs Kálmán, Zászkaliczky Pál – 60 éves Ittész István, Nobik Erzsébet, Rózse István, Solymár Péter. E jubileumoknak Isten gazdag áldását és éltető kegyelmét kívánjuk. (Minthogy nagyobb részük nyugdíjas állományú, érdekesnek tartjuk, hogy őket a többi nyugdíjasokkal együtt kihagyták az egyház honlapján közölt név- és címjegyzékből. Szerk.)

• Kemenesfálfán új templomot, Órbotyánban, Góron, és Zalaszentgróton felújított templomot, Nagykanizsán új lelkészlakot, Szepetneken új harangot vett ünnepélyesen használatba, Cinkotán új lelkészlak hoz alapkövet helyezett el ünnepélyesen az ev. gyülekezet.

• Meghalt Koppány János ny. tótkomlósi, Kutas Elek esperes, ny. zalaistváni ev. lelkész.

• A Magyar Televízió vallási műsoraival Európában az 5. helyet foglalja el a portugálok, spanyolok, olaszok, és lengyelek mögött, de megelőzve a németeket, svédek, és osztrákokat.

• A brassómezei Prázsmáron és Szászfehéregyházán található evangélikus erődtemplomokat a Világörökség részévé nyilvánították. A prázsmári templomot 1225-ben, a szászfehéregyházit 1250 körül kezdték építeni.

• Evangélikus részről sajtónyilatkozatban vették zokon, hogy az *Új Ember* c. római katolikus hetilap leszektázta az evangélikus egyházat. "Ezt bizony nehéz 'megemészteni' — a Közös Nyilatkozat aláírása után! — az ökumené korában."

• Május elején dr. Krause Christian püspök, az Evangélikus Világszövetség elnöke feleségével látogatást tett a Magyarországi Evangélikus Egyháznál. Majd pedig vendégei voltak az Erdélyi Magyar Evangélikus Egyháznak.

• Baján Dedinszky Tamás lelkész 25 éves helyi szolgálatát és felszentelése 40. évfordulóját ünneplte az ev. gyülekezet.

• D. Ordass Lajos ev. mártírpüspököt hitvalló életéért és szolgálataért a Magyar Örökségi Díjjal posztumusz tüntette ki a Magyarországi Alapítvány.

• Békéscsabán Kutyej Pál Gábor és Németh Mihály, Szarvason (Ótemplom) Lázár Zsolt, Szentgotthárdon Kollerné Loós Zsuzsanna, Gyöngyösön Beke Mátyás az ev. gyülekezet új lelkésze. A Somogy-Zalai Ev. Egyházmegegye új esperese Szemerei János kaposvári lelkész.

• Az Erdélyi Magyar Evangélikus Egyház is bekapcsolódott a millenniumi ünnepek sorozatába a május 14–21 közötti, "2000 éves keresztyénség, 1000 éves magyar keresztyénség" c. rendezvényeivel. Az egyes ünnepek helye Sepsiszentgyörgy (itt a megnyitó Istentiszteleten D. Szabik Imre budapesti ev. püspök prédikált), Brassó, Türkös, Fűrészmező, Alszeg, Tatrang, Pürkerék, Zajzon, Székelyszombor, Halmágy, Apáca. Az ünnepeken számos külföldi vendég is résztvett. A brassói rendkívüli lelkészgyűlésen résztvettek a helyi szász ev. lelkészek és a környéki magyar református és katolikus lelkészek is.

• Bécsben a Bornemissza Péter Irodalmi Társaság diszes körülmények között ünnepelte meg alakulásának 40. évfordulóját. Az ünnepségen D. dr. Harmati Béla ev. püspök hirdette az igét, a deákteri Lutheránia Énekkar pedig hangversenyt adott.

• A németországi "Martin Luther Bund" idei évkönyvében három cikk magyar vonatkozású. Megtaláljuk benne dr. Pósfay György ny. lelkész "Az evangélium egyetemessége Luthernél" c. tanulmányát és dr. Csepregi Zoltán teol. tanár "Evangélikus lelkészképzés Magyarországon" c. történeti áttekinté-

sét. S Weißberger Hans írása megemlékezik az 1998 őszén elhunyt D. dr. Vajta Vilmos teol. professzorról.

• Négytagú bizottság munkálkodik a Megigazulástan tárgyában aláírt evangélikus–katolikus Közös Nyilatkozat pontos magyar fordításán, melyet aztán kísérő szövegekkel és történeti áttekintéssel együtt adnak ki könyvben. Egyébként a Közös Nyilatkozat szélesebb ismertetésére felekezeti tanulmányi napot is tartottak, melyen katolikus, református, baptista, ádventista, s evangélikus teológusok szakszerű vitáját jelentős számú érdeklődő is meghallgatta.

• Erdélyben a magyar történelmi egyházak (katolikus, református, evangélikus, unitárius) vezetői eredetileg elhatározták, hogy nem írják alá azt a feliratot, amely Románia csatlakozását az Európai Unióhoz pártolta volna. A kormány ezért ezekkel az egyházakkal tárgyalásokba bocsátkozott, s többek között olyan törvény alkotását helyezte kilátásba, mely biztosítaná egyházanként tíz-tíz kisajátított tulajdon visszaadását és egyéb igények kielégítését. A kapcsolatos megegyezés szellemében négy magyar egyházfő is aláírta az ún. Snagovi Deklarációt, mely az egyházak részéről pártolja Románia bekapcsolódását az Európai Közösségbe. Az aláírók: Tempfli József, nagyváradai püspök, a római katolikus egyház püspökkari konferenciájának az elnöke, dr. Csiha Kálmán, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, dr. Szabó Árpád, az Unitárius Egyház püspöke, és D. Mózes Árpád, a Magyar Evangélikus Egyház püspöke. Az aláírást megelőzőtt egyezményről részletes sajtónyilatkozatot tettek közzé. Feltűnően hiányzott az aláírók közül D. Tőkés László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke.

• Jóllehet a 2001-re készülő választások már folyamatban vannak a három egyházkerületre átszervezett ev. egyházban, a területrendezés vitája tovább tart — e hír leírásakor — a Délpestmezei Egyházmegegye hovatarozása tekintetében.

Ev. Élet et al.

Nyári Magyar Iskola

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség idén is megrendezi hagyományos nyári iskolatáborát a fillmor(e)i regényes Sík Sándor Cserkészparkban. Az iskolatábor ideje július 8-23.

A délelőtti "iskolaórakat" délutánra szakköri foglalkozások, kirándulások, fürdés, s egyéb vidámságok váltják fel.

Minden érdeklődőnek szívesen nyújtanak felvilágosítást a 973-772-8810 telefonszámon vagy levélben Külföldi Magyar Cserkészszövetség, P. O. Box 68, Garfield, NJ 07026-0068 címen.

GYÜLEKEZETI HÍREK**TORONTO**Lelkész: **Bernhardt Béla** főesperes

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178. Felügyelő: Bottlik Józsefné; tel.: (416) 484-1540. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap második és negyedik vasárnapján du. 4 órakor.

Június 25-én tartjuk ún. évadzáró Istentiszteletünket, szokásosan du. 4 órakor. Majd pedig a nyári szünet után **szepember 10-én** úrvacsora Istentisztelettel kezdjük meg újabb "szolgálati évünket". • A május 28-ról szükségserűen elhalasztott gyülekezeti évfordulóit vacsora idejéről a nyár múltával küldünk ki értesítést. • Hálásak vagyunk, hogy tudott betegeinket, Bottlik Józsefné felügyelőnk és Nt. Turchányi Sándornét az Úristen a gyógyulás útján vezeti, ugyan még további kezelést igénylően. Egészségük teljes helyreállításáért buzgón imádkozunk, s ezt nekik szívből kívánjuk! • Minden kedves hittestvérünknek és barátainknak a nyári időhöz illő megpihenést és testi-lelki felüdülést szeretettel kívánunk! "Akik az Úrban bíznak, erejük megújul, számyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el." (Ézsaiás 40:31.) Erős vár a mi Istenünk! — BB.

CLEVELAND — ELSŐBeszolgáló lelkész: **Juhász-Shepherd Ferenc**

Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol/magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGATLelkész: **Tamásné Molnár Éva**

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepeknél.

"Mindenik embernek a lelkében dal van. És a saját lelkét hallja minden dalban. És akinek szép a lelkében az ének, az hallja a mások énekét is szépenek." (Babits Mihály.) • Ezúton is hadd köszönjük meg **Móré Irén** fuvolaművészt és **Búzáné Ormai Ildikó** zongoratanárnő-operatőrnek, hogy gyülekezetünk 64. évfordulóján gyönyörű muzsikájukkal széppé tették Istentiszteletünket. Az ebédet is szolgálták Isten dicsőségére és mindannyiunk javára. Gyülekezetünk **hűségesszónáinak** külön köszönetet a finom ebédért. Valamint mindazoknak, akik segítettek és eljöttek. • Az Úristen meghallgatta imádságunkat, **Kemes László főgondnokunk** ismét közöttünk van. Ezúton is megköszönjük mindazoknak, akik imádkoztak érte és betegágyánál meglátogatták, illetve telefonon hívták. Az Úristen adjon mielőbbi teljes felépülést! • **Június 8-án csütörtökön** az Oltáregylet, LCW, s a Férfikör tartja gyűlését este 7/8-kor. **Június 18-án** szép Istentiszteletre várjuk a testvéreket, 10:45-kor, a magyar Istentisztelet keretében áldjuk meg **Viiberg E. Árpád** és **Blake Sharon** házasságát. A házasságot szerző Isten áldja meg és őrizze meg Árpád és Sharon életét, hogy hitben, tisztaságban, szeretetben, és síríg tartó hűségben éljék le életüket! - Az Istentisztelet után **apáknap** ebédre hívjuk Önöket, amelyet az Angol Női Kör szeretettel készít el mindazok számára, akiket vendégül láthatnak. Marhahús-szeletet, különböző salátákat szolgálnak fel. Frissítő, kávé, tea, s mindez felnőtteknek \$3, gyermekeknek \$1.50-be kerül csupán. Jöjjenek el minél többen! Egy-egy tál süteményt vagy salátát, kérjük, hozzanak magukkal. • Isten áldása legyen minden hittestvérünk életén! Erős vár a mi Istenünk! — TÉ&Z.

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA
2000. JÚLIUS 15-ÉN

Mindennapi kenyér*Útmutató a Biblia olvasásához***2000. JÚLIUS**

1. Prédikátor 12:1-8 – 1Korinth. 15:12-19

PÜNKÖSD U. 3. VASÁRNAP**Heti ige: Máté 11:28**2. **2Korinthus 8:7-15 – Márk 5:21-43**

3. Prédikátor 4:17-5:6 – 1Kor. 15:20-28

4. Máté 10:7-15 – 1Korinthus 15:29-34

5. Ap.Csel. 20:7-12 – 1Korinth. 15:35-49

6. 1János 3:13-18 – 1Korinthus 15:50-58

7. Jónás 3:1-10 – 1Korinthus 16:1-12

8. Jeremiás 3:14-17 – 1Korinth. 16:13-24

PÜNKÖSD U. 4. VASÁRNAP**Heti ige: Lukács 19:10**9. **2Korinthus 12:2-10 – Márk 6:1-13**

10. Máté 9:1-8 – Márk 3:7-12

11. Bírak 10:6-16 – Márk 3:13-19

12. Lukács 15:11-24 – Márk 3:20-30

13- Lukács 19:1-10 – Márk 3:31-35

14. Jónás 3:10-4:11 – Márk 4:1-9

15. János 6:37-40 – Márk 4:10-12

PÜNKÖSD U. 5. VASÁRNAP**Heti ige: Galata 6:2**16. **Efezus 1:3-14 – Márk 6:14-29**

17. János 8:3-11 – Márk 4:13-20

18. Jakab 1:19-25 – Márk 4:21-25

19. Jakab 3:13-18 – Márk 4:26-29

20. Róma 12:17-21 – Márk 4:30-34

21. Róma 15:1-7 – Márk 4:35-41

22. Ézsaiás 30:18-22 – Márk 5:1-20

PÜNKÖSD U. 6. VASÁRNAP**Heti ige: Efezus 2:8**23. **Efezus 2:11-22 – Márk 6:30-34,53-56**

24. Lukács 14:25-33 – Márk 5:21-43

25. **Jakab apostol emléknapija**

Ap.Csel. 11:27-12:3 – Márk 10:35-45

26. Róma 13:8-10 – Márk 6:1-6

27. 1Királyok 19:19-21 – Márk 6:7-13

28. Lukács 9:18-26 – Márk 6:14-29

29. Máté 19:27-30 – Márk 6:30-44

PÜNKÖSD U. 7. VASÁRNAP**Heti ige: Ézsaiás 43:1**30. **Efezus 3:14-21 – János 6:1-21**

31. 143. Zsoltár – Márk 6:45-52

2000. AUGUSZTUS

1. 138. Zsoltár – Márk 6:53-56

2. Ap.Csel. 8:26-39 – Márk 7:1-15

3. Galata 3:26-29 – Márk 7:17-23

4. Kolossé 2:6-10,12-13 – Márk 7:24-30

5. Jelenések 3:1-6 – Márk 7:31-37

PÜNKÖSD U. 8. VASÁRNAP**Heti ige: Efezus 2:19**6. **Efezus 4:1-6 – János 6:24-35**

7. 2Mózes 16:32-35 – Márk 8:1-10

8. 2Mózes 19:3-8 – Márk 8:11-13

9. Filippi 2:1-4 – Márk 8:14-21

10. Lukács 9:10-17 – Márk 8:22-26

12. Jelenések 19:6-9 – Márk 8:34-9:1

PÜNKÖSD U. 9. VASÁRNAP**Heti ige: Efezus 5:8-9**13. **Efezus 4:25-5:2 – János 6:35,41-51**

14. Róma 6:19-23 – Márk 9:2-10

15. Galata 6:7-10 – Márk 9:11-13

16. Kolossé 1:3-11 – Márk 9:14-29

17. Máté 7:13-21 – Márk 9:30-37

18. Filippi 2:14-18 – Márk 9:38-41

19. Filippi 1:6-11 – Márk 9:42-50

PÜNKÖSD U. 10. VASÁRNAP**Heti ige: Lukács 12:48**20. **Efezus 5:15-20 – János 6:51-58**

21. 1Királyok 3:16-28 – Márk 10:1-12

22. Példabesz. 8:12-21 – Márk 10:13-16

23. Lukács 16:10-13 – Márk 10:17-31

24. **Bertalan apostol emléknapija**

1Korinthus 12:27-31a – János 1:43-51

25. Jeremiás 1:11-19 – Márk 10:32-45

26. Máté 7:24-27 – Márk 10:46-52

PÜNKÖSD U. 11. VASÁRNAP**Heti ige: Zsoltár 33:12**27. **Efezus 6:10-20 – János 6:56-69**

28. Róma 11:1-15 – Jeremiás 1:1-10

29. 5Mózes 32:7-12 – Jeremiás 1:11-19

30. 1Királyok 21:1-16 – Jeremiás 2:1-13

31. 1. Zsoltár – Jeremiás 3:1-10 [L & RCL]

ERŐS VÁR
P O BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038
RETURN SERVICE REQUESTED

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?

PERIODICALS POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO